

Vármegyei Közélet

(SZOLNOK-DOBOKA)

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP. A SZOLNOK-DOBOKA VÁRMEGYEI SZÖVETKEZETT PÁRTOK HIVATALOS LAPJA.

XXXIV. évfolyam.

32. szám.

Dés, 1909 augusztus hó 12.

Megjelenik minden csütörtök reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rákóczi-ház.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Felolvasó szerkesztő: **Dr. BENE FERENC.**

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona. Fél évre 5 kor.

Egyes szám ára 20 fillér.

Erdély földje.

Csak most látott napvilágot az *Az Ujság* hasábjain fenti cím alatt egy minket közlő érdeklő közlemény, a mely a szerkesztőhöz intézett levél alakjában „egy erdélyi alispán“ tollából igen helyesen mutat rá mindazokra a hiányokra és mulasztásokra, a melyeket az erdélyrészi magyarság védelme érdekében mi is oly sokszor hangoztattunk.

Egy örök aktualis thema ez reánk erdélyiekre nézve, és így saját elveinket véljük ezúttal is szolgálni, midőn a közleményt át vesszük.

A közlemény így szól:

A napokban a magyar föld sorsáról kesergett valaki e lapok hasábjain, beszélt arról a nagy és hatalmas hódító hadjáratról, melyet ellenünk, a mi fajunk ellen, az öntudatos és észszerűen szervezett román tőke Erdélyben megindított és ha soká szunnyadunk, győzelmesen, diadalmasan be is fog fejezni. És míg ez a csendes, ágyudörgés nélküli csata folyik, addig mi magyarok egymást marva, gyalázva és kisebbitve, apró koncokon rágódva — aluszunk.

Egy homokszem uszik el ma, száz homokszem száz nap alatt és lassan-lassan idegen kézre kerül Erdély földje.

Gyöngye Triton kürtje talán az én hangom, de szeretném fellármázní vele a tengert és a közeli partokat: a magyar kormányt, a magyar közéletet, a magyar tőkének rideg, de talán mégis hazafias érzésű Wertheim-székereit és a közjogi cérnaszálakon rágódó képviselőházat.

Erdély aranykoráról irtak a magyar írók, Erdély ujrászületéséről álmodoztak azok, kik a pár évtizeddel ezelőtt megszületett Erdélyi Magyar Köz-

művelődési Egyesületet megalapították, kik arra ezreket és százezreket áldozának.

Az aranykornak vége! Ma már rettenetes dekadenciáról írhatunk mi, törpe epigonok.

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület az ő pár milliójával békóba szorított műbirkozó, mely összes erejét egy pár hazafias banketten elmondott pohárköszöntőben fejt ki, de látható eredményt kimutatni alig tud.

Hiszen ez az egyesület annak a pár milliónak csak a kamatait tudja felhasználni tisztviselő fizetésekre, körutazási költségekre s néhány falusi iskolára és e közben az évi jelentések során kénytelen elárulni a magyar faj erősítésére szolgáló tevékenységének összes aknáit, hogy azokkal szemben a nemzetiségek rögtön ellenaknákat ássanak...

Félek kimondani, de ma talán már nem követhet meg érte, ha kimondom, hogy az EMKE mostani működési irányával, jelen viszonyok között, többet árt, mint használ; mert dobbal nem lehet verebet fogni és Jerikó falait trombitákkal nem lehet többé ledönteni.

A magyar kormányak módjában van hazafias, vagy ha úgy tetszik, szín-magyar közművelődési célokra egy év alatt annyi összeget költeni, mint a mennyi az EMKE egész vagyona.

Ma nem is közművelődési guerilla harcról van szó, melyet az „Astra“ megbízható és szívós harcosaival sok helyen eredménnyel meg tud vinni az EMKE-vel; ma közgazdasági csatáról van szó, melyet a román pénzügyek és a külföldi román tőke csendesen, de biztosan megvív az alvó magyar kormánnyal, s az indolens magyar tőkével szemben.

A román tőke a magyar földet veszi ki a talpunk alul s ha ez így megy, egy félszázad eltel-

tével alig lesz Erdélyben magyar kézben magyar birtok. Akkor aztán tessék itt nemzeti politikát csinálni.

Lelke rajta azoknak, kik ez alattomos csata idején behunyják a szemüket és alusznak.

Telepítettek, — azt mondják — telepítettek, mint azok az erdélyi fejedelmek, kik a csatában megfutott székelyeket — mint a königrázi ezredeket a simléderüktől — megfosztották a nemes-ségüktől és parasztságba taszítva, megszegyenítve, belekergették az oláh pópák karjaiba, a román tengerbe, hogy a késő ivadékok már olthatlan gyűlölettel álljanak szemben azzal a fajjal, melyből kiszakadtak és a melytől eltaszítottak.

Telepítettek arra a mintára, mint egy század előtt telepítették a románság tengerébe azokat a havasi községeket, melyeknek becstelens református székely népe, egy ivadék élete után, a rossz jegyzők és részeges papok nemtörődömsége folytán, a templom padlására dobta a kakast, elhagyta vallását és a szabadságharc idején saját fáját gyilkolta, saját testvérei vérént ontotta, s a kirkól Janku Avram azt mondta, hogy: „Ezek a derék legények az én büszkeségem!”

Ezekben a falvakban ma már az emberek is, a föld is román, csak a viseletük, a csontjuk, a vérük, a bátorságuk székely, de a lelkük, a szívük, a vonzalmuk nem a miénk.

Valaki, valaha régen, azt mondta a magyar parlamentben, hogy: „A kié a föld, azé az ország!”

Nagy zudulás lett erre a kijelentésre, de tessék Erdélybe jönni és itt elnémul minden ellentmondás, ha a tényeket látjuk.

Ma a nyelv és fajkérdés: *vagyon és földkérdés*, és hovatovább élünk, annál inkább az lesz.

TARCA.

Vágyak.

Mint gátat bontott vad, hegyi patak,
Mely zápor után folyammá dagad
S magával sodor virágot, lombot;
Vágyam patakja gátjának rontott
S utánad szakad.

Könny és mosoly most örvénybe fullad...
Harsogó, habos hullámon usznak
Az árba bukkolt álomvirágok,
S a sirjuk felett sóvárgón szállok
Te feléd utnak.

S kanyarg az útam lejtőről völgybe.
Nefejejts erdők csipkézük körbe,
És ős regéket csókolnak bele;
Míg fehér fodrán egy Isten keze
Hattyúdalt játszik.

Virágos hársak reám hajolnak,
Csattogó csizék felém dalolnak,
Hívnak a partra: erre csak erre.
S rá zúg a vágyam: messze csak messze,
Nincs ma, csak holnap!

S nincs pihenése a szilaj vágyának,
Elindult merre ajkaid várnak.
Csókod tengerét szomjazza lelkem,
Hogy ajkam vadul belé temessen:
Patakot, gátat!...

UNGVÁRI MÓR.

A kis szabadító.

— A „Vármegyei Közélet“ eredeti tárcája. —

Irta Holstein Mari.

Két hete már, hogy a Jánosiné szokatlanul csendes, gondolkodó, parancsosztogató szavát alig hallani. Pedig ideges, izgatott, aggodalmas, de hallgat s ir, egyre irogat.

Hogy mit, azt senki sem tudja. Mihelyt pedig Ilonka bekukkant, nagyot nyel az íróasztal fiókja s nincs sehohol semmi.

Se baj, nem is nagyon alkalmatlankodik, legalább többet van egyedül s zavartalanul álmodozhat Barna Sándorról.

Mire való is az a katonáskodás? Hisz ő úgy sem engedi majd háboruba. Hogyne, hogy tán még löjék is le, azt szeretné látni!

— Pedig, ha hazajön sem szólhat azonnal a mamának, meg kell várnia kinevezését.

Mintha nem tudna róla édesanyja. Éppen azért írkal napok óta, hogy ennek a szólásnak elejét vegye. Leveleivel fölkeresi legrégibb barátjait is: tudakozódik, tapogatózik mindenfelé, hova küldhetné Ilonkát, hogy így végét szakítsa mindennek.

Nincs semmi kifogása Sándor ellen: józanéletű, nem kártyás, de szegény, nagyon szegény s ez csak elég nagy hiba?

Az lenne leánya sorsa is, mint az övé hajdanában, mielőtt örökölték.

Micsoda élet volt az ott a városban? Mikor kikapták a fizetést, már egy fillér sem volt az övék. Aztán tessék élni egész hónapban. Azért uzsonnákat kellett adni, új kalapra is szorítani, hogy ne nézzék le ismerősei.

Nem, nem. Ő a gazdaságot nem hagyhatja, de Ilonkát útra teszi.

Kapta is a meghívásokat egyre-másra, de egyik sem elégítette ki.

Végre jött egy nagy pecsétetes levél. Gondosné írta M-ből, hogy csak küldje a lányt,

majd gondoskodik ő arról, hogy elfelejtse azt a templom egerét. Férjhez is adja, ha kell, férjhez ő. Éppen kéznél van egy kiváló parti, az urának jóbarátja, gazdag ember. Igaz, hogy benőtt a feje lágya, de hát az még nem nagy hiba, sőt. . . jó a vén fa árnyékában nyugodni.

— Jó biz'a — felel Jánosiné a levél szavaira s meglepődötten törli meg gondterhelt homlokát.

Délben odaszól urának, hogy Ilonka sápadt, rossz színe van, küldi levegőváltózásra Gondosnéhez.

János aggódva néz kedvencére, de aztán megnyugodva konstatálja, hogy sohasem volt jobb színben.

Ilonka is hiába tiltakozik

— Na már nekem hiába beszéltek, látom én. Szombaton utazik s meg van.

— Tegnapelőtt azt mondta mama Ilonkának, hogy ne egyék annyi kenyérhéjat, mert már is olyan piros, mint egy bazsarózsa — kockáztatja meg Irmus.

— Az akkor volt, te ugrifüles — utasítja rendre az édesanya.

Ilonka pityeregni kezd arra a gondolatra, hogy nem lesz itthon, mikor Sándor megérkezik s könnyőrgve néz apjára.

De a mama kitalálja a gondolatát, s azt mondja, hogy nem is vár szombatig, holnap már vonatra ülteti.

Ezen legfelsőbb határozat ellen már senki sem emelhet szót, legkevésbé a papa.

Igy történt, hogy harmad' napra Gondos néni hangos cuppanások között keblére zárta kedves vendégét.

Azután megkezdődött a halászat.

Gondosné először is minden igyekezetét arra fordította, hogy Bányai elalélt szívét öntudatra ébressze, hogy aztán az annál biztosabban horogra akadjon.

Ilonka rózsát hozott az asztalra. Gondosné a legszebbet Bányainak nyújtotta így szólva:

— Ej, ez a hamis Ilonka ezt bizonyosan magának szánta.

Közgazdasági harc a fajkérdés. A magyarság élete függ tőle.

Nem pár száz holdas, kisméretű telepítéssel kell csinálni az ilyen kísérletezést, mikor a román intelligencia öntudatos és a maga szempontjából dicsérendő fajerősítésével állunk szemben.

Ne csupán a telepes-ispánok csináljanak itt magyar közgazdasági politikát, hanem a magyar kormány, a magyar parlament és a magyar közélet minden számottevő tagja!

Elsősorban pedig tessék szembeállani a magyar tőkének a belföldi és romániai tőkével.

Pénz beszél és — bocsánat a kifejezésért — kutya ugat. Itt frázisokkal a dolgot elütni nem lehet.

Tessék a magyar parlamentnek törvényt alkotni, hogy a hatalmas magyar takarékpénztárak, bankok és részvénytársaságok, a fővárosiak ép úgy, mint a vidékiek, tiszta jövedelmük egy százalékát nemzeti, közművelődési és telepítési célokra fordítani kötelesek s ez összeggel a magyar közoktatásügyi és a földmívelésügyi miniszter rendelkezék.

Nincs előttem statisztika, de ha ezt kimondja a törvényhozás, tessék utána számítani, hogy évenként hány millió lesz fordítható arra, hogy magyar pénzen magyar földet visszavegyünk, magyar pénzt hazafias célokra áldozunk?

E mellett az összeg mellett eltörpül az EMKE pár millió tőkéje, eltörpül az „Astra” és gyöngye ellenfél lesz a „Doina”, „Ariesána”, „Aureánia”, „Bihoreana” és a többi román pénzintézet erőlködése. A részvényesek csak egy százalékkal kapnak kevesebbet nagy Magyarországon, de sok százalék magyart és sok ezer hold hazai földet mentenek meg a nemzetnek.

És ha egy kormánybiztosság élén meg tudtuk csinálni a rutén-akciót, eleinte egész, azután fél sikerrel, meg lehetne csinálni Erdélyben a román-akciót hazafias irányban, teljes sikerrel!

Jutalmazni azt a románt, ki a hazához, ez ősi földhöz hű, ahhoz ragaszkodik, és a magyar állam teljes erejével lesújtani arra, a ki a határokon kifelé kacsint.

Ősi földjén meg lehetne erősíteni a magyarságot is, nem a székely kirendeltség tenyész-kakasaival és bubos tyukjaival, hanem nagyarányu, széles látókörű erélyes politikával.

Elegendő magyar pénzzel, elegendő magyar érzéssel és eréllyel egy kormánybiztosság megmenethetné Erdélyben még azt, a mi most a miénk, talán azt is, a mi a miénk volt.

Világos elme, tetterős kéz és hazafias, meleg szív megoltalmazhatja Erdély földjét, Erdély magyarságát, de az idő rövid; aludni soká bűn! a a felébredés kötelesség!

VÁRMEGYE.

— **Rendkívüli közgyűlés.** Szolnok-Doboka vármegye törvényhatósági bizottsága f. évi augusztus hó 28-án d. e. 10 órakor — és nem 25-én, mint mult számunkban jeleztük, — tartja meg rendkívüli közgyűlését. Az állandó választmány ülése f. évi augusztus hó 27-én d. e. 10 órakor lesz megtartva.

— **Gondnoksági kinevezés.** A vármegye főispánja az oláhvásárhelyi ujonnan rendszeresített új állami iskola gondnokságához Vass István ref. lelkészt elnökké, Horváth Károly és Timsó Jánost rendes tagokká nevezte ki.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** A vármegye közigazgatási bizottsága havi rendes ülését f. évi aug. 5-én tartotta meg gr. Wass Béla főispán elnöke alatt. Az alispán július havi jelentése szerint a közigazgatás ügymenete fennakadást nem szenvedett. A közhangulat teljesen nyugodt volt. Államellenes cselekmények nem észleltek. Mezőgazdasági viszonyok kielégítőek. A kalászos gabonaneműek közepes, a tengeri jó termést ígérnek. Munkaerőben hiány nincs. Kézi napszám 1 és 2 korona közt váltakozik. Túzeset volt 5 községben, a kár csak 267 korona. Külföldre szóló utlevél július hóban kiadott 244, egész évben 1788 drb. — Tantügyi téren nevezetesebb mozzanat nem volt, a kir. tanfelügyelőség iskola- és óvodaszervezési ügyekkel foglalkozott. — A főorvos július havi jelentése szerint a vármegye közegészségügyi állapota kielégítő volt, jobb mint a megelőző hóban. — Az állat-egészségügyi július havi állapota kedvezőtlen volt. Különösen a juhhimlő van terjedőben. A sertés-vész fellépet Szászfalu, Böd, Szurdokkápóknok, Ispánmező, Salamon és Alsószöcs községekben. — A kir. pénzügyigazgató július havi jelentése szerint az adóbefizetés csaknem minden adónémben kedvező volt. Házadómენტesség 38 esetben adott ki.

A magyar Mechitharisták.

Irta Merza Gyula.

Büszke lehet Szamosújvár arra, hogy már másod ízben választottak a bécsi Mechitharisták szamosújvári születésű főpapot.

Vizont az egész hazai örménység meglepedéssel olvashatja a magyar sajtó fővárosi és vidéki legelőkelőbb organumainak hasábjain a rokonszenv és elismerés megtisztelő kifejezéseit.

És ez nemcsak a magyar hazával és magyar nemzettel örömeiben és bánatában közel 250 év

óta őszintén osztozó magyar örménységnek szól, hanem ezáltal különösen a hazai örmény néptöredék kebeléből szintén gyarapodó jeles Mechitharista-rendnek is, melynek másfél század óta hazánkban működő tudós tagjai úgy a hívek körében, mint a tudományos világban méltó népszerűséget érdemeltek ki.

A 18-ik század elején maga a szerzetalapító Mechithár apát fordult Szamosújvár sz. kir. város közönségéhez, hogy a Simayak ugynevezett Salamon-temploma az azt körülvevő telekkel együtt az akkor még Antonianus-atyáknak nevezett velencei örmény szerzetesek Szamosújvárt letelepedő tagjainak engedessék át, melynek fejében a rend az ifjuság nevelését vállalta volna magára.

A tárgyalások azonban akkor sajnálatraméltó módon meghiúsultak; azonban a velencei Mechitharistáknak mégis sikerült Erdélyben t. i. Erzsébetvároson letelepedniük, hol a misszióház és temploma a gy.-szentmiklósi Dr. Ákontz-Kövr István házfőnök, a későbbi velencei érsek-főpapat fáradozásai következtében épült fel 1799-ben. Mikor Dr. Esztégár B. Vártán József lett bécsi érsek-főpapat és erdélyi utjában szülővárosát, Szamosújvárt is meglátogatta, újra fölmerült a Mechitharisták erdélyi rendházának a kérdése, azonban az alig 2 évig kormányzó főpapat várátlan halála e szép tervnek a megvalósítását megakadályozta.

Ar isteni gondviselés Esztégár érsek-főpapat halálának negyedszázados évfordulóján újra hazai, illetve szamosújvári embert szemelt ki a bécsi Mechitharista-rend vezéréül.

Vajjon nem-e újmutatás ez arra, hogy a régi terv t. i. egy magyar Mechitharista-rendház alapítása Dr. Govrik I. Gergely és magyar rendtársainak közreműködésével a hazai örménykatholikus egyház jövőjének a biztosítására megvalósíttassék.

De eltekintve egy ilyen új hazai intézmény egyházi vonatkozásaitól, annak tudományos és közművelődési előnyei a Kelettel meglazuló kapcsolatok megszüntetésével, az egész magyar birodalomra kiterjedő kulturális és közgazdasági, illetve erkölcsi és anyagi erőforrásnak válnának hathatós eszközeivé.

Magasabb nézőpontra helyezkedve, lehetetlen egy ilyen nevezetes alkotás messzekiható hordereje elől közömbösen kitérnünk. Hiszen ezzel a hitélet gyarapodásán kívül a hazai és a keleti tudományosság összetételalkozásának olyan közvetítő szellemi központja keletkezne, amelynek nemcsak Szamosújvárra és Szolnok-Dobokavármegyére, hanem egész hazánkra felekezeti különbség nélkül fényt árasztana.

Bölcs elhatározás és jóakarát az illetékes legfőbb tényezők segélyével, elkezdve a kormánytól megteremthetik ezt az intézményt. S miként a velencei anyakolostorból a bécsi, akként ebből az erdélyi Mechitharista rendház is fokozatosan kiszarjadhatik a magyar nemzeti szempont keleti oldalára.

A „Vármegyei Közélet” előfizetési ára:

Egész évre . . . . . 10 K
Félévre . . . . . 5 „

A vacsoránál nagyban kinálkodott, hogy lászson csak jól hozzá, Ilonka azért főzte, mert hallotta, hogy szereti.

Ha Ilonka tiltakozni próbált, szeretettel leintette. Bányai végre is kezdte hinni, hogy a diófaág mind neki virít az akácfa virága.

Na, de ezt az egyet, talán az utolsót még sem hagyja bánatában elhervadni, oda viszi az ősi kuria árnyékos kertjébe. És elkezdett életre, halálra udvarolni.

Ilonka mikor látta, hogy több kettőnél a dolog, hazamenésfélét emlegetett.

Gondos néni abban a percben felcsipte a szemüvegét s egy körülményes levelet menesztett Jánosinének, jelezvén, hogy baj van köpecen, öltse fel hát legszigorubb ábrázatját s jöjjön a szelek szárnyán, mert szükség van az anyai tekintélyre.

Jött is a szigorú ábrázatu tekintély, Irma kíséretében.

Ilonka pedig ujongott örömeiben, hogy már haza mehet.

Irma nem is hagyta sokáig kétségben.

— Volt nálunk Sándor. Olyan fekete, mint egy cigány. Csokolja a kezdet.

— Ki kérdezte? Ne kotnyeleskedj! Ilonka maholnap menyasszony, nincs szüksége senki kézcsókjára.

Ilonka sápadtan, szótlánul hámult anyjára.

— Igen, igen lelkem, írta Gondos néni, hogy megkért Bányai.

— De én nem megyek férjhez — tiltakozik energikusan Ilonka.

— Hallgass, szerencsétlen! Más lány hálát adna az Istennek, ha egy ilyen előkelő, gazdag ember felesége lehetne.

A többit Irma már nem hallotta, mert aludni küldték.

A következő délelőtt, amint ebédhez öltöztek, Ilonkát megint elővette az anyja, kérte, követelte, hogy legyen okos, jó leány és ne rontsa meg a jövőjét.

De Ilonka csak sirt, ritt keservesen, hogy neki Bányai nem kell.

— Hát ki kellene? Tán a király fia — dühöng a mama.

— Akkor bizonyosan Sándor, ő olyan szép, mint a meséskönyvemben a királyfi — kotyogott Irma.

Egyéb sem kellett az indulatos anyának, karon ragadta a kis csacskát s kitessékelté az ajtón.

Irma nem értette, hogy mit vétett, de szokva volt a feltétlen engedelmséghez, hát minden sértődés nélkül kirepült a szobából.

A folyóson majdnem beleütdött egy cilinderes úrba.

Megáll, kíváncsian végignézi, s elfogulatlanul megkérdi:

— Maga az Ilonka kérője?

Bányai egy pillanatra zavarba jön, de azután a kérdésre kérdéssel felel.

— Maga Irmauská?

— Én vagyok. Mamáék öltöznek. Jöjjön ide a hűvös szalonba — hívja barátságosan. Melege lehet ebben a fekete ruhában? Sándor ilyenkor fehér vászonruhában jár, mégis mindig panaszkodik.

Bányai abban a hiszemben, hogy valami játszótársról van szó, kedélyesen tódítja a társalgást.

— Sándor bizonyosan sokat szaladgál, azért melegszik úgy ki.

— Igaz, különösen, ha jól megkergetjük a fogósdiban.

— Ahhoz hiszem jól ért?

— Hogyne. De azért lapdázni szeretünk vele legjobban. Olyanokat ugrik a lapda a hátán. Ilonka mindig kiabál, hogy ne potyoljunk folytonosan.

— Úgy látszik, az Ilonka kedvence?

— De még mennyire. A multkor is úgy megijedt, mikor a fára mászott a kis macskámért. . . . Maga tud fára mászni?

— Nem gyakorlom — mosolyog Bányai.

— Kár.

— Én is sajnálom.

— De a lapdázáshoz csak ért.

— Rég nem játsztam.

— Na, nem baj, majd megtanítja Sándor. De

aztán mit fizet neki, mert Ilonkától mindig fizetést kér.

— Ezzel fogok fizetni, amit most magának adok — szól Bányai egy csomagot kivéve zsebéből.

— Csokoládé? Nagyszerű. De Pista nem szereti.

— Hát Ilonka mivel fizet neki.

— Semmivel. Jól kikacgaja s aztán hozzáküldi Pistikét, hogy huzza meg a bajuszát.

— Hát Sándor már bajszos ember — hűledezik Bányai.

— Hogyne, hiszen már katona is volt.

— És az Ilonka kedvence?

— Igen, de azért magához megy feleségül, mert maga gazdagabb.

— Ki mondta hogy gazdag vagyok? — kérdi keserűen Bányai.

— Gondos néni mondta mamának, a mama Ilonkának. Ilonka sir eleget, de azért ne féljen, szót fogad. Mi már ahoz vagyunk szokva, még a papa is.

— Sir eleget — motyog magában szomoruan Bányai.

Irmanak jó füle van s azonnal meghallja.

— Na úgy-e maga is sajnálja. Én is. Jöjjön, kérje meg mamát, hogy adja Ilonkát inkább Sándornak.

— Én kérjem — szakítja félbe a megkínzott.

— No, ne haragudjék. Maga aztán, ha nagy leszek, elvesz engem. Jó? Van sok csokoládéja?

Bányai nem felelhetett, mert betoppant a háziasszony nagy örvendezéssel. Nyomban küldi is Irmát, hogy hívja mamáékát.

— Kérem ne fárasza a kicsikét, nagyságos asszonyom, csak bucsuzni jöttem egy pillanatra, délután hosszabb időre elutazom — jelenti ki Bányai hideg udvariassággal.

Másnap Jánosiné fagyos köszönetet mondott barátjának szives jószágért s utra kelt leányaival.

A vonat zakatolása mellett aztán csöndesen megállapította, hogy jó lesz ha nem szalasztja el Barna Sándort.

— Hisz nem is olyan rossz parthi — vigasztalja magát — fiatal, haladhat s a mi fő, még nevelni lehet.

HIREK.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Czeglédy Amália okleveles óvónőt az ujonnan szervezett széki állami kisdóvódához rendes óvónővé nevezte ki.

— **Áthelyezés.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter Csídey István törvényhatósági m. kir. állatorvost járási állatorvosi minőségben Magyarigenbe helyezte át, helyére pedig Borsos Sándor kolozsvári m. kir. járási állatorvost helyezte át, megbízván a törvényhatósági állatorvosi teendők vitelével.

— **Halálozások.** *Tüzes Tódor* nagybirtokos, Szamosújvár város társadalmi életének évtizedeken át ismert és becsült alakja augusztus 7-én életének 72-ik évében Kolozsvárt elhunyt. Temetése Kolozsvárt augusztus 8-án volt és holttestét 9-én Szamosújvárt helyezték örök nyugalomra. Halálát özvegyén kívül nagyszámu rokonság gyászolja.

Halmansdorfi Halfaludy Bertalané úrnő aug. 6-án halt meg életének 66-ik évében. Temetése aug. 8-án és a requieme 9-én volt Désen a széleskörű rokonság és ismerősök mély részvételével.

— **Korai halál.** Sulyos és megrendítő csapás érte lapunk munkatársát *Kovács Jenő* nagykölői körjegyzőt és nejét szül. Csiki Bertát, 15 éves, viruló szép kis leányuknak *Piroskának* e hó 8-án bekövetkezett halála által. A dési társaskörökben is sokak által ismert és kedvelt, kedves modoru, serdülő szép leányka, a ki a Védőegylet tavalyi és idei kiállításain is feltűnt munkáival, több hétig tartó, sulyos szenvedés után a kolozsvári klinikán halt meg vasárnap este, hová néhány nappal előbb egy különben sikertelen eredményű műtét céljából beszállították. Holttestét a gyászoló család hétfőn este Nagyköldre szállította a szülei hához, honnan kedden délután nagy részvét mellett temették és helyezték örök nyugalomra a kecsedszilvási családi sírkertbe. A szülők és a család iránt minden oldalról mély és őszinte részvét nyilvánul meg.

— **Esküvő.** *Dr. Polcz Rezső* beszercei ügyvéd augusztus 3-án kötött Csicsókeresztúron házasságot *Weér Dezső* csicsókeresztúri nagybirtokos leányával *Adriennel*.

— **Hivatalos ünneplések.** Augusztus hó 18-án Ófelsége születési évfordulója alkalmából, valamint augusztus hó 20-án, Szent István napján, a dési róm. kath. templomban délelőtti 10 órakor ünnepi istentisztelet lesz, a melyen a Désen székelő összes hatóságok, hivatalok stb. testületileg vesznek részt. A meghívókat a vármegye főispánja adta ki. Mindkét ünnep előestéjén a város szokott módon ki lesz világítva és a középületek megfelelő lobogódiszt öltének.

— **Uj iparos és kereskedő tanonciskolai szakfelügyelők.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter az 1909. szeptember 1-től 1911—12-ik tanév végéig *Magyar Endre* kolozsvári állami ipari szakiskolai igazgatót a vármegye összes iparos tanonciskoláknál, *Krbek Arnold* brassói állami felső kereskedelmi iskolai tanárt a szamosújvári kereskedő tanonciskolánál a szakfelügyelői teendők ellátásával megbízta.

— **Uj gazdasági tudósifó.** A földmívelési miniszter Jenei Imre kékesi körjegyzőt a kékesi járása gazdasági tudósító tiszttel bizta meg.

— **Nyári táncmulatság.** A csákgorbói ifjuság augusztus hó 14-én a román iskola udvarán lévő tánchelyiségben jótékony célú táncvigalmat rendez. A mulatság kezdete este 8 órakor. Belépti díj: személy-jegy 2 K, család-jegy három személyig 4 K, azonfelül 5 K. Felülfizetések a jótékony célra köszönettel fogadtatnak. A mulatság védnökei: S. Pataki Albert dr., Újváry Károly, Turcsa Tivadar. Rendező-bizottság elnöke Piskolti Zoltán.

— **Képviselőtestületi ülés.** Dé. rend. tan. város képviselőtestülete folyó hó 16-án délutáni 3 órakor ülést tart. Fontosabb tárgyai: a vágóhíddal szemben való pusztaelkek eladása; az ingatlanoknál felmerülő átírási díjak rendezése; a városi elektromos közvilágítás szerződésének a részvénytársaságra való átruházása stb.

— **Bittó Rezső** elsőrendű férfdívat különlegeségek üzlete Kolozsvárt, Mátyás király-tér 12. Kemény, lágy szalmakalap és nyakkendő ujdonságok, saját készítményű fehérneműek, amerikai cipők, harisnyák, zsebkendők, utazó-cikkek a legjobb minőségben kaphatók.

— **Botrányos fogadás** címen mult számunkban adtunk hírt arról az otromba fogadásról, melynek következtében Csillag István Jánosé bálványosváraijai legény az ottani ref. templomban durván sértette meg a hívek vallásos érzületét. Most a hirdás kiegészítésül s helyreigazításul készséggel közöljük, hogy a botrányos cselekmény folytatását a bálványosváraijai csendőrség egyik tagja rögtön fellépésével akadályozta meg, s azonnal arról jelentést tett az őrs útján az illetékes hatóságnak a megtorlás érdekében, minélfogva a csendőrség egy pillanatsnyi mulasztást sem követett el.

— **Lampionos estélyt** rendezett f. hó augusztus hó 5-én Désen, az alsó-sétatéren a zenebizottság Ilosvay Jenő polgármester vezetése alatt. A kísérel határozottan jól sikerült, s a kedvező időjárás

mellett a közönség feltűnő számmal vett részt a sétahangversenyen és minden talpalatnyi helyet elfoglalt, úgy annyira, hogy nem lehetett a vendéglő pavilonnál asztalokhoz jutni. Maga a sétatér jártabb utvonalaival vasúti színes jelzőlámpákkal izlésesen volt világítva. Sikerült tűzijáték és a szamosvölgyi vasúti, valamint a népzenekar változó műsora élénkítette az estét. Mindenesetre helyén való és ötletes kezdeményezés számba megy ez a nyári mulatság, a mely sokkal jobban sikerült, mint az előre reklámozott nyári táncvigalmak. Azonban a mi közönségünknek nem szabad figyelmen kívül hagyni azt, hogy túlygyakran megismételni nem helyes az ilyesmit még hasonló siker mellett sem. Tehát ha a nyári zeneidény folyamán egy-két ilyen estélyt rendez a bizottság, annak hasonló sikert javasolhatunk anélkül, hogy a közönség érdeklődését a jobb törekvések sérelmére a végletekig kimerítnék.

— **Egy kis tanügyi statisztika.** Hivatalos adatok alapján közöljük az alábbi érdekes adatokat:

Hazánk 30182 tanítójára 16561 elemi iskola vezetése és 2323000 gyermek oktatása van bizva. A tanulók közül 1848000 gyermek a mindennapi elemi iskolába, 347 ezer az általános ismételőbe és 127 ezer a gazdasági ismételő iskolába jár. Az elemi iskolák tulnyomó többségében csak egy tanító van. Egy tanítós iskola van ugyanis 11192, több tanítós csak 5369. Ez utóbbiak közül 2750 intézetben csak 2 tanító van alkalmazva. Jobban felszerelt intézet mindössze 1612, teljes felszerelésű, ahol 6 osztály s hatnál több tanító működik az egész országban csak 644 van. A tanítóságnak majdnem 10%-a, vagyis 30 ezer közül 2951 nem bír oklevéllel s némi vigasztalás, hogy ez utóbbiakból alig 1/8-ad rész magyar, a többi 2242 más ajku. Az okleveles tanítók közül erős 2/3-ad magyar s csak 6044 más ajku. Az idegen ajku 8286 tanító közül 6547 tud magyarul, 1639 pedig nem tud az állam nyelvén beszélni. Valóban itt volna az ideje, hogy az állam könyörtelenül kiséperje az ily, tanítóknak egyáltalán nem nevezhető s magyarul nem tudó egyéneket az iskolákból.

Az 1 tanítós iskola tulteng az egész vonalon. A mint fentebb láttuk, az osztatlan iskolák száma 11192, több tanítós csak 5369. Az 1 tanítós iskolák közül 7725 oly iskola van, hol egy tanítóra nehezedik az egy tanterembe koncentrált I—IV., vagy I—VI. osztályu mindennapi és az ismételő iskola I—III. osztályának vezetése. Az ily iskoláknál működő tanítóknak — ha csak közepes eredményt igyekeznek is elérni — valóban emberfeletti munkát kell hogy végezzenek. Az osztatlan iskolák tulnyomó része felekezeti, de a községi (falusi), sőt a tehetősebb városi iskolák közül is sok csak 1 tanítós. Az állami iskolák közül 914 van egy tanítós, osztatlan, vegyes és ismételő tanfolyamu. Az eredeti cikk írója helyesen jegyzi meg, hogy egészben véve a néptanítói kar nemzeti jellege ellen — az okleveles magyar tanítóknak domináló száma s a legjobb sikerű működése alapján — nem lehet kifogás s ha a statisztika nem illuziorius, a másajku réteg is eléggé halad a magyar szóban. Részünkről csak azt jegyezzük meg, hogy az 1907. évi XXVII. törvénycikknek főleg a felekezeti és községi elemi iskolák belső életére és működésére vonatkozó részének komoly végrehajtása fog a legmegbízhatóbb adatokat szolgáltatni arra, hogy az állam nyelvében való előhaldás, a más ajku polgártársaink jól felfogott érdekében is valahára komolyabb méretekben kezd észrevehetőbbé válni s így az 1—2 év mulva összeállítandó statisztika nem fog magyarul nem beszélő tanítókat is ismerni.

— **Hirtelen halál.** Özv. Petrucz Maftyejné szül. Szimon Mari 60 éves koldust augusztus 10-én szekeren behozták Felsőszőcsről a kórházba ápolás végett, de útközben a kocsin meghalt. Az orvosrendőri vizsgálat szerint végelgyengülésben halt meg.

— **Kalap-király** Kolozsvár, Főtér. Kalap és uridivat különlegeségek áruháza. Kül- és belföldi kalapok, Borsalino, Itai, Pichler Antal stb. gyártmányai nagy választékban. Nyakkendő, gallér, kézelő, ing, keztyű. Mindennemű férfdívat cikk. Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesíttetnek. Kívánatra választás végett mindenféle cikk elküldetik.

— **Országos vásár.** A folyó hó 10-én és 11-én lezajlott vásárra szokatlan nagymennyiségű szarvasmarha hajtattott fel, a minek oka az, hogy igyekeznek a kisebb földbirtokosok tudadni rajtok, a kevés takarmány miatt. A közbiztonság kielégítő volt a rendőrlégénység jelenlegi csekély létszáma dacára is.

— **Elezárolás és köszönetnyilvánítás.** A szamosvölgyi vasúti műhelymunkások zenekara által augusztus hó 1-én rendezett táncmulatság összes bevétele 353 K, kiadása 171 K 06 f, tiszta jövedelme 181 K 94 f volt. Felülfizettek: Gr. Wass Béla főispán 15 K, Gálbory Sándor felügyelő és Binder Gusztáv felügyelő 10-10 K, Komjátszegi-fivérek 5 K, Szénássy István 4 K, Vásárhelyi Boldizsár 3 K 60 f, Kimpán József 2 K, Bokros Andor 1 K, N. N. 1 K 80 f, Leon János 1 K 20 f, Göcze Aladár, Boldog Lajos 1-1 K, Schmiedt Sándor, Pávelka Antal, Körös László, Kontrai József, Vass Antal, Zsikisán Mihály, Basa Béla, Balogh Andor, Ávrám Emil 80-80 f, Özv. Beder Lajosné, Sulyán János, Szotyori István 60-60 f, Szalczér Gyula, Greczmacher Samu 30-30 f, Szócs Lajos, N. N., Szelván Tódor, Gyurkán György 20-20 f. Fogadják a felülfizetők a rendező-bizottság hálás köszönetét.

— **A villamos közvilágítás** előkészítése mind élenkebb lendületet vesz. A tanács már készen van javaslatával s azt legközelebről a közgyűlés elé terjeszti. Eme tervezet szerint 16 ivlámpa lenne beállítandó s ezen kívül a felsősétatéren 1, az alsósétatéren pedig 3 ivlámpa lesz elhelyezve. Az időszaki izzólámpák számát 300-ról 420-ra kívánja emelni s ezek a főutcákon 35 s a mellékutcákon 70—100 m. távolságban lesznek felállítva. Terek és elsőrendű utcákon kétoldali s a mellékutcákon egyoldali világítással.

— **A magyar nemzet Szent Antal temploma.** A „Pádai Szent Antaltól nevezett zuglói kápolna-egyesület“, mely a magyar nemzet Pádai Szent Antal templomának Budapesten a Zuglóban leendő felépítését tűzte ki céljául, országos gyűjtésre kapott belügyminiszteri engedélyt, melyet a jövő hónapban fog megindítani, hogy Szent Antalnak az egész országban élő tisztelői hozzájárulhassanak a templom felépítéséhez s így az valóban a magyar nemzet Pádai Szent Antal temploma legyen. A gyűjtés iránt, melynek előkészítő munkálatai most vannak folyamatban, országszerte nagy érdeklődés mutatkozik. Az egyesület elnöksége a püspöki kar támogatását is kérte, akitől már is hathatós támogatásban részesült. Nevezetesen Városv Gyula kalocsai érsek 300 drb., valamint gr. Zichy Gyula pécsi püspök 250 drb. gyűjtőívét kért, egyházmegyéjükben való szétküldés végett. Vaszary Kolos bibornok, hercegprimás pedig értesítette az egyesület elnökségét, hogy legközelebb kiadandó főpásztori körlevélben a magyar nemzet Szent Antal templomának érdekét főgyházmegyéje papságának s általa a híveknek, valamint a hitbuzgalmi egyesületeknek és társulatoknak pártfogásába ajánlja s megengedte, hogy a folyó évrnek valamelyik vasárnapján a főgyházmegye valamennyi templomában a magyar nemzet Szent Antal temploma javára gyűjtés rendeztessék. A főváros összes templomaiban folyó évi június hó 20-án rendezett gyűjtés is tekintélyes összeget jövedelmezett. Lovag Ember Károly az egyesület elnöke, valamint Drégely Dezső titkár és Orosz Antal pénztáros nagy buzgalommal látják el az ügyben felhalmozódó teendőket. Az egyesületnek VII., Angol utca 29. sz. a. irodáját Drégely Dezső titkár vezeti, aki készséggel szolgál ügyre vonatkozó mindennemű felvilágosítással.

— **Bevonult katonák segélyezése.** A legutóbbi alkalommal a mozgósítás folytán berendelt tartalékosok és pórtartalékosok családjainak segélyezése elrendeltetvén; az igényjogosultak összeírása most van folyamatban a városi rendőrkapitányi hivatalnál, ahol e célból folyó évi július 31-ig bárki jelentkezhetik, akit az említett címen a segélyezés megillet.

— **Nemzetközi védjegylajstromok kiállítása.** Hazánknak az ipari tulajdon védelmére alakult nemzetközi Unióhoz való csatlakozása folytán a berni iroda megküldötte és ezentúl is állandóan megküldi a Budapesten székelő központi védjegylajstromozó hivatalnak az összes nemzetközileg bejegyzett védjegyeket. Ezen nemzetközi védjegylajstromnak megtekintetése fontos érdeke a kereskedő és iparos közönségnek, ezért a központi védjegylajstromozó hivatal vezetője intézkedett, hogy e lajstrom a hivatal helyiségeiben (Budapest, Erzsébet-körút 19. III. emelet) az érdekelteknek rendelkezésre álljon.

— **Ellátást** adok I-ső és II-ik polgári iskolai tanuló leányoknak. Gondos felügyelet, esetleg házi oktatás. — *Házvezetőnőnek* keresek takarékos, megbízható középkorú nőt. Özv. Szabó Károlyné, ref. tanító.

— **Takarékbetéteket** a Dési Hitelbank teljes 5%-kal kamatoztat és visszafizetéseket rendszerint minden felmondás nélkül teljesít.

Esti levél.

Jó estét! . . . Jó estét! . . . Mi lennének ama bizonyos bejelentett szerény tücsök, aki a politikai nincstelenség zizegő üres szalmájában átciripeljük az unalmas saison morteot, összehordva heft-havat eme legkedvesebb rovatban, amely úgy néz ki, mint egy könnyedén összetákolts csöszkunyó, az eső ellen nem véd meg ugyan, de arra alkalmas, hogy meglapulva benne számfűleket mutassunk sok olyan dolgoknak és emberi gyatra-ságnak, ami csak érdemes a kiharrikierozásra.

Hanem hát ez azért nem olyan könnyű dolog, mint a minőnek messziről kinéz. Sok mindennek kellene és lehetne itt megiródnia, amit azonban csöndesen le kell nyelni az ugynevezett örökös és állandó „mellékletek miatt”. Mert hát kérem, az a vélemény és gondolatszabadság csak mese. Szólj igazat s betörök a fejed! Ebben van az őszinte magyar igazság!

Mert hiszen nézzék csak kérem, itt az emberek elsősorban is módfelett és elképzelhetlenül össze-vissza vannak házasodva. Az ember soha senkiről sem tudja bizonyosan, kinek a veje, apósa, sógora öccse, bátyja, komája — a másfajta érdekláncolat-ról nem is szólván. Ha a bankokat kezded ki, felmondják a kölcsöneidet, megperelnek, fegyelmet akasztanak a nyakadba, megüt a mennykő, rád esik a nagytemplom tornya, . . . szóval az ég a megmondhatója, hogy miminden veszedelem származhatik belőle. Ha laptársaddal kikezdesz, fel-szisszen Pallaytól kezdve az egész országot, akár csak azt a megbocsáthatatlan merényletet követted volna el, hogy egy örökkön-örökké ős podagrában szenvedő lábának szentelt tyukszeméit nyomkodtad volna meg! Sőt — csodák-csodája — olykor még a nagy törvény is megharagszik. A vasutat kezdenéd ki, mert hiszen hát minden vicinális a vilá-teremtésétől az olcsó és tartalmatlan ösviccek ősz-céltáblája, akkor odavész a hirdetés, veszélyben forog a jegykezdvevény, egyszóval ismét dül össze a világ. Nyomdat, nyomdászt s más hasonló szociálistákat megint nem lehet bántani, mert ezek-ke elsősorban kell jóban élnünk. Iskolát, tanárokat, elkorhadt copfos tanrendszereket ütni, az már elkop-tatott téma . . . meg azután ki az ördög foglalkozik nálunk tudománytal? Más helyein a világnak igen hálás téma illymire a rendőrség. Itt ezzel is baj van kérem. A rendőrkapitány egy igen kedves, derék jó ember, ő a város Zsigája, ezenkívül rheu-mája van a derekában és ezért nem igen szereti, ha sokat foglalkoznak vele az újságok. Ez árt a betegségének!

No tessék már most ilyen sivár viszonyok között esti leveleket körmölni, még hozzá este és helyi témákról! „Egy országot egy léért!“. . . és én a lovat odaadom egy témáért . . .

Heureka, Heureka! . . . megvan . . . Jövőre, szóval legközelebről az uszódáról és közfürdésről zengem el szerény dalaimat. Uszni tudok s ott nem félek a veszedelemtől!

* * *

Szerkesztői posta.

P. D. Ispánmező. Az utolsó, sőt a második is használható lenne, de így kevés egy alkalomra. Többet adjon rendelkezésre, s válasszon poétikusabb mozzanatokot.

R. M. K. . . . Higye meg, hogy a komoly értékű munkának ismeretlenül is örömmel adunk helyet. De több poezist és jóval több formai készsége kívánunk.

Sz. K. -né. Az egyik résznek helyet szorítottunk, a másik sajnálatunkra csak jövő számunkban jöhet.

Kiadó: a „Vármegyei Közélet“ szerkesztősége.

Hirdetések.

Sz. 3121—909. tlkvi.

1—3

Hirdetmény.

Sósmező község tlkveinek átalakítása következtében részben átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX. az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t.-c. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-c. cikkben szabályozott eljárásra a tlkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:
1. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t.-c. cikk 15. és 17. §-ai alapján, ideértve e §-nak az 1889. évi XXXVIII. t.-c. cikk 5. és 6. §-aiban és az 1891. évi XVI. t.-c. cikk 15. §-a és az 1891. évi XVI. t.-c. cikk 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi XXIX. t.-c. cikk 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből tör-lési keresetüket 6 hónap alatt, vagyis az 1910. évi febr-uár hó 1-ső napjáljg bezárólag alólirt telekkönyvi ható-sághoz nyujtsák be, mert az ezen ideig meg nem hosz-

szabhbitható záros határidő eltelte után indított törlési kereset, annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgál;

2. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t.-c. 16. és 18. §-ainak eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t.-c. cikk 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásaikat 6 hónap alatt, vagyis 1910. évi február hó 1-ső napjáljg bezárólag alólirt tlkvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő letelte után ellenmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, kik a tlkvek átalakítása tárgyában tett intézkedések által, előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, kik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. törvényikk 16. és 17. §-ai alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat a telekkönyvi hatósághoz 6 hónap alatt, vagyis 1910. évi február hó 1-ső napjáljg bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármintemű igényeiket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket alólirt telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbiróság, mint tlkvi hatóságtól.

Nagyilonda, 1909 augusztus 1-én.

Dr. Hatlegán

kir. aljbíró.

Szám: 3122—909. tlkvi

1—3

Hirdetmény.

Nagyborszó község tlkveinek átalakítása következtében részben átalakított s ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi 29. t. c. az 1889. évi 38. t. c. és az 1891. évi 16. t. c. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t.-c.-ben szabályozott eljárásra a tlkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t.-c. 15. és 17. §-ai alapján, ideértve ezen §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban és az 1891. évi XVI. t.-c. 15. §-a és az 1891. évi XVI. t.-c. 15. §. a b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi XXIX. t.-c. cikk 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis 1910. évi február hó 1-ső napjáljg bezárólag alólirt telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbitható záros határidő eltelte után indított törlési kereset, annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgál;

2. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t. c. 16. és 18. §-ainak eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásaikat hat hónap alatt, vagyis 1910. évi február hó 1-ső napjáljg bezárólag a tlkvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbitható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, kik a tlkvek átalakítása tárgyában tett intézkedések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, kik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t.-c. 16. és 17. §-ai alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat a kir. telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1910. évi február hó 1-ső napjáljg bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő elmulasztása után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármintemű igényeiket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket alólirt tlkvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóságtól.
Nagyilonda, 1909 évi augusztus hó 1-én.

Dr. Hatlegán

kir. aljbíró.

Sz. 3969—909 tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A dési kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Dési Kereskedelmi Bank Részvénytársaság végrehajthatónak, id. Drágos Tódor, ifj. Drágos Tódor, Drágos Paulina, Drágos László, Drágos Tódor lui Kosztán keményei lakos végrehajtást szenvedők ellen 384 korona és 200 korona és jár. irauti végrehajtási ügyében az árverést a végrehajtást szenvedők ellen elrendelte és meghagyja a kebli telekkönyvi irodának, hogy az árverést a keményei 9., 14., 20., 28., 48. és 62. sz. tlkvekben jegyezze fel.

Minek folytán a kir. törvényszék kerületében fekvő s a keményei 9. sz. tlkvb. A. 1. r. sz. alatt felvett 263 hrsz. szántó és rétből, az id. Drágos Tódor nevében B. 3. alatti irt 1/4-ed rész jutalék, melynek felerésze jelenleg Marosán Mária nevében áll 14 K, az ottani 14. sz. tlkvb. A. 1. r. sz. alatt felvett ingatlanokból id. Drágos Tódornak a B. 4., 8. alatti jutaléka, mely jelenleg Marosán János és neje Karsai Zsuzsanna nevében áll s mely az egész ingatlanoknak 1/4-ed részét képezi és pedig az A. 1. r. sz. 5 hrsz. faház, udvar és kert 87 K, a 2. r. sz. 44. hrsz. kert 7 K 25 f, az u. o. 20. sz. tlkvb. A. 1. r. sz. 252. hrsz. legelőből id. Drágos Tódornak 120., 156. alatti jutaléka 56 K, az u. o. tlkvb. A. 1. r. sz. 16. hrsz. ingatlanból Drágos Tódor lui Kosztánnak B. 2. alatti 1/12-ed jutaléka 5 K 17 f, az u. o. 48. sz. tlkvb. A. 1. r. sz. alatt Drágos László, Drágos Tódor ifj. és Drágos Paulina férj. Petyis Tódorné nevében felvett egész ingatlanok és pedig az A. 1. r. sz. 64. hrsz. kert 29 K, a 2. r. sz. 81. hrsz. ház, udvar és kert 374 K, a 3. r. sz. 106. hrsz. rét 23 K, a 4. r. sz. 188. hrsz. rét 12 K, az 5. r. sz. 249. hrsz. szántó és legelő 105 K és 6. r. sz. 272. hrsz. szántó és rét 112 K és az u. o. 62. sz. tlkvb. A. 1. r. sz. alatt felvett 20. hrsz. kertből Drágos Tódor lui Kosztán B. 1. a. 1/2-ed jutaléka 34 K megállapított kikiáltási árban az 1909 évi aug. hó 28. (huszonnyolcadik) napján a l. e. 10 órákor Keménye községében, dr. Vajda Lipót ügyvéd, vagy helyettese közbejövetele mellett megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni, u. m.:

1. Az árverésre kifizőt ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-adánál alacsonyabb áron eladatni nem fognak.

2. Árverezni kívánók az 1908. évi végrehajtási novella 21. §. második bekezdésében irtak kivételével tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

A bánatpénz letétele alul felmentettek kivételével az, a ki az ingatlanért a kikiáltási áránál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki nem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százalékára szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, mely haladéktalanul folytatattatik, részt nem vehet.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverezett, az ingatlan az által, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnek lesz kielentve. Ha az a kikiáltási árat meghaladja, az előbbi bekezdés szabályai lesznek alkalmazva.

3. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első az árverés napjától számítandó 20 nap alatt, a másodikat és harmadikat ugyanazon naptól számítandó 40, illetőleg 60 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 5% kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény mellett az 1881. évi december hó 6-án 39425. sz. szabályrendeletben előirt módon a dési kir. adó, mint letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a dési kir. törvényszék telekkönyvi irodájában és Keménye község előjáróságánál tekintethetők meg.

A dési kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságtól.
Dés, 1909. évi május hó 19-ik napján.

Szálka

kir. törvényszéki bíró.

Hirdetések

felvételnek

Désén, Rákóczi-tér 5. sz. alatt.

Szám: 694—1909. végrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a betleni kir. járásbírósnak 1909. évi V. 82/3 és 122/3 számú végzése következtében dr. Weisel Ernő ügyvéd által képviselt Waldmann Ferencz javára 79 korona 84 fillér és 101 korona 78 fillér s jár. erejéig 1909. évi június hó 11 én fogatosított kielégítési végrehajtás után le- és felül-foglalt és 660 K 20 fillérre becsült következő ingóságok, u. m. papíráruk, börtífelszerelés és szobabútorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a betleni kir. járásbírósnak 1909. évi V. 82/6. sz. végzése folytán 181 K 62 fillér tökéltétel, ennek végzése szerint járó 6% kamatai, és eddig összesen 101 K 60 fill. bíróság már megállapított költségei erejéig. Betlen községben, adós lakásán leendő megtartására **1909. évi augusztus hó 31-ik napján délután 2 óra** határidőül ki-tűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107 és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fogják adni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül-foglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Betlen, 1909. évi augusztus hó 6-ik napján.

Somlyói

kir. bír. végrehajtó.

PAPP GYÖRGY

„ERDÉLYI“ ORVOSI MŰSZERTÁRÁBAN

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 5. sz. a.

— (Ákontz Sándor úr üzlete mellett) —

KAPHATÓK:

- Szemüvegek orvosi rendeletre nagyválasztékban 70 fillértől feljebb.
- Színházi táv- és látcsövek 5 koronától feljebb.
- Sérvkötők, haskötők, gummi görcsér-harisnyák mérték után is készülnek.
- Szoba-, ház- és fürdőhőmérők.
- Irrigátorok teljesen felszerelve 3 koronától feljebb.
- Fecskendezők 30 fillértől feljebb.
- Diana-kötők teljesen felszerelve 2 koronától feljebb.
- Diana-betétek, (1 csomag 60 drb) 60 fillér.
- Pessariunok orvosi rendeletre.
- Gummi-halólyag különlegességek óriási választékban. 15—52

Minden e szakmába vágó javításokat, köszörüléseket a legjutányosabb árban vállalom.

Eladó tölgyfák.

A nagyilondai vasúti állomástól alig egy, illetve két km. távolságban fekvő erdőimben:

Telegrám-fa	321 drb
Első minőségű mű-fa 25—40 cm. vastag	303 „
Első minőségű mű-fa 40—50 cm. vastag	136 „
Első minőségű mű-fa 50—100 cm. vastag	51 „

eladásra kerülnek.

Értekezhetni:

őzv. Zibay Sámuelné tulajdonosnéval Nagyilondán. 3—3

Új szabó divatterem!

SÁMSON MANÓ

angol úri-szabó divatterme Kolozsvárt

Mátyás király-ter 7.

Vidéki megrendelések jól szabott öltöny után is eszközöltetnek.

Francó szállítás!

Telefonszám 798.

5—52

DICK JAKAB és T. SAI

KOLOZSVÁRI ÁRÚHÁZÁNAK

NYÁRI OCCASIO

ÁRJEGYZÉKE:

- Angol Zephirek . . . . . 14 kr.
- Francia Delének . . . . . 19, 23, 25 „
- Selyem Batisztok . . . . . 18, 22, 27 „
- Fehér és színes selyem-fényű ruhavásznak. . . . . 35, 45 „
- Deszert servéták . . . . . 4 „
- Törülköző . . . . . 13 „
- Frottir törülköző . . . . . 20, 25 „
- Férfi puha ingek angol zephirből dupla gallérral . . . . . 120, 150 kr.
- 120 cm. angol női szövetek . . . . . 35 „
- 1 vég vászon . . . . . 149 „

„ Vidéki megrendelések „ utánvétellel eszközöltetnek.

Ezen árak csak augusztus hó 31-ig érvényesek.

Erélyes ispán

kerestetik,

ki a szőlőmivelésben, könyvvitelben és tejgazdaságban jártassággal birjon.

Cím a kiadóhivatalban. 3—3

KERESKEDELMI BANK RÉSZEVTÁRSASÁG DÉSEN.

Leszámitol váltókat, kölcsönöket nyújt házakra és földbirtokokra, folyósít törlesztéses kölcsönöket legelőnyösebb feltételek mellett. Elvállalja értékpapírok vételét és eladását, valamint minden bank-szakmába vágó ügyletek lebonyolítását, továbbá elfogad

Betéteket

a legelőnyösebb kamatozási és visszafizetési feltételek mellett.

Szamosvölgyi vasút szállítóhivatala

Dés és Beszterczen.

Eszközöl költözködésekkel felelősség mellett, helyben és vidéken; tengelyen és vasúton szabadalmazott butorszállító kocsiiban és ruganyos társzekerin, a csomagolás megtakarítása mellett.

Áru és podgyászszállítás valamint beraktározás.

„HUNGÁRIA“

DÉS.

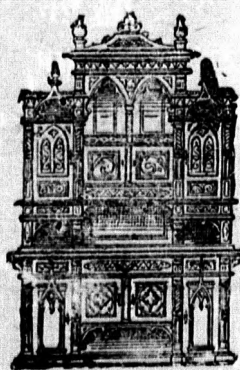
Modern kényelemmel, központi fűtéssel, acetylen világítással ellátott tizenhatszobás kényelmes szoba.

Étterem és kávéház.

Nagy választék ételekben és italokban.

Czukrászat: Naponta friss sütemények, csukorkák, liqueurök, befőttek. — Lakodalmakra és házimulatságokra menük előállítására szóló megrendelések kifogástalanul teljesítetnek, úgy helyben, mint vidékre

BUTOR-RAKTÁR ÁTHELYEZÉS

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy a gimnáziummal szemben volt

BUTOR-RAKTÁROMAT

butor-gyáram mellett, az e célra átalakított helyiségbe, a törvényházzal szemben fekvő **SAJÁT HÁZAMBÁ** HELYEZTEM ÁT.

A jelenlegi raktáromon készletben tartok: ebédő-, háló- és szalon-butorzatokat, képeket, filkröket, szőnyegeket, hajlított butorokat és egyéb díszmű-árakat, melyeket mélyen leszállított áron fogok árúsítani és kérem a n. é. közönséget, hogy az árak jutányos voltáról személyesen sziveskedjék meggyőződést szerezni.

Új raktári helyiségemben lehetőleg csak hazai de főleg szolid és tiszta, saját készítményű butorokat a legjutányosabb árban bocsátok a n. é. közönség rendelkezésére.

Tisztelettel

GÁBRE JÁNOS.

Telefon-szám: 22.

ALAPITTATOTT: 1877-ben.

Telefon-szám: 22.

Legrégibb és legjobban berendezett könyvnyomda.

DEMETER és KISS

DÉS, RÁKÓCZI-TÉR 5. SZ.

KÖNYVNYOMDA

Mindennemű könyvnyomdai munkák, u. m. hírlapok, könyvek, füzetek, hivatalos, gazdasági, ipari és kereskedelmi rovatos ívek, nagyválasztéku és legszebb tánczvigalmi és menyegzői meghívók, eljegyzési kártyák, gyászlapok, névjegyek s minden e szakba vágó munkák a legolcsóbb árban felvételnek s pontosan és izlésesen elkészítettnek.

KÖNYVKÖTÉSZEZET

A könyvkötő szakmába tartozó mindennemű munkák, u. m. hivatalok, pénzügyintézetek, kereskedelmi és ipari vállalatok, iskolák, könyvtárak részére szükséges könyvek kötése, használt könyvek újra kötése és javítása a legolcsóbb árban felvételnek és legszebb kivitelben eszközöltetnek. ... ..

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.